

Vzdělávací kurz - TEPLÁRENSTVÍ A JEHO TECHNOLOGIE

Česká a nová evropská energetická legislativa v oblasti teplotě

Ing. Martin Hájek, Ph.D.

12. září 2018, Praha

Základní legislativa v oblasti teplotárnství

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o některých zákonů (energetický zákon).

Zákon č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií

Zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů

Energetický zákon

Definice

rozvodem tepelné energie doprava, akumulace, přeměna teplonosné látky nebo jejích parametrů a dodávka tepelné energie rozvodným tepelným zařízením

rozvodným tepelným zařízením zařízení pro dopravu tepelné energie tvořené tepelnými sítěmi, předávacími stanicemi a tepelnými přípojkami; předávací stanice nebo tepelná přípojka jsou částí rozvodného tepelného zařízení v případě, že k nim má distributor tepelné energie vlastnické nebo užívací právo; částí rozvodného tepelného zařízení jsou s ním související řídicí a zabezpečovací systémy a systémy přenosu dat,

Energetický zákon

zdrojem tepelné energie zařízení včetně nezbytných pomocných zařízení a stavebních částí, v němž se využíváním paliv nebo jiné formy energie získává tepelná energie, která se předává teplotonosné látce,

tepelnou přípojkou část tepelné sítě, která umožňuje dodávku tepelné energie pouze pro jeden objekt

soustavou zásobování tepelnou energií soustava tvořená vzájemně propojeným zdrojem nebo zdroji tepelné energie a rozvodným tepelným zařízením sloužící pro dodávky tepelné energie pro vytápění, chlazení, ohřev teplé vody a technologické procesy, je-li provozována na základě licence na výrobu tepelné energie a licence na rozvod tepelné energie; soustava zásobování tepelnou energií je zřizována a provozována ve veřejném zájmu

Energetický zákon

Licence

Podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených tímto zákonem osoby pouze na základě licence udělené Energetickým regulačním úřadem.

Licence na výrobu tepelné energie = nejvýše na 25 let

Licence na rozvod tepelné energie = na dobu neurčitou

Licence se nevyžaduje na výrobu tepelné energie určené pro jeden objekt jednoho zákazníka.

Povinností držitele licence je vykonávat licencovanou činnost tak, aby byla zajištěna spolehlivá a trvale bezpečná dodávka energie, pokud je mu tato povinnost uložena ve zvláštní části tohoto zákona.

V případě naléhavé potřeby a ve veřejném zájmu vzniká držiteli licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie povinnost poskytovat dodávky nad rámec licence na základě rozhodnutí Energetického regulačního úřadu.

Energetický zákon

Energetický regulační úřad

Správní úřad pro výkon regulace v energetice se sídlem v Jihlavě, zejména chrání oprávněné zájmy zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích.

V čele Energetického regulačního úřadu je Rada Energetického regulačního úřadu, která má pět členů. Jeden z členů Rady je předsedou Rady.

Při výkonu působnosti postupuje Energetický regulační úřad nezávisle a řídí se pouze zákony a ostatními právními předpisy.

Působnost: regulace cen, podpora hospodářské soutěže v energetických odvětvích, výkon dohledu nad trhy v energetických odvětvích, podpora využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie, podpora kombinované výroby elektřiny a tepla, ochrana zájmů zákazníků a spotřebitelů s cílem uspokojení všech přiměřených požadavků na dodávku energií a ochrana oprávněných zájmů držitelů licencí, jejichž činnost podléhá regulaci.

Energetický zákon

Výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie § 76

Držitel licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie je povinen, pokud mu odběratel tepelné energie poskytne nezbytné technické údaje, uzavřít smlouvu o dodávce tepelné energie, na základě které zajistí dodávku tepelné energie, každému, kdo

- a) o to požádá a dodávka tepelné energie je v souladu s územní energetickou koncepcí¹¹⁾,
- b) má rozvodné tepelné zařízení nebo tepelnou přípojku a odběrné tepelné zařízení, které zajišťují hospodárnost, bezpečnost a spolehlivou dodávku nebo spotřebu v souladu s technickými a bezpečnostními předpisy,
- c) splňuje podmínky týkající se místa, způsobu a termínu připojení stanovené držitelem licence.

Energetický zákon

Výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie § 76

Dodávat tepelnou energii jiné fyzické nebo právnické osobě lze pouze na základě smlouvy o dodávce tepelné energie nebo jako plnění poskytované v rámci smlouvy jiné.

Dodavatel tepelné energie je povinen vyúčtovat dodávku tepelné energie v souladu s prováděcím právním předpisem (vyhláška č.70/2016 Sb.).

Dodavatel tepelné energie má právo přerušit nebo omezit dodávku tepelné energie v nezbytném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu ve zvláštních případech.

Energetický zákon

- Smlouva o dodávce tepelné energie** musí obsahovat pro každé odběrné místo
- výkon, množství, časový průběh odběru** tepelné energie a místo předání,
 - základní parametry** dodávané a vracené **teplonosné látky**, kterými jsou teplota a tlak,
 - místo a způsob měření** a náhradní způsob vyhodnocení dodávky tepelné energie, dojde-li k poruše měřicího zařízení nebo při jeho pravidelném ověřování, a dohodu o přístupu k měřicím a ovládacím zařízením,
 - cenu tepelné energie** stanovenou v místě měření, termíny a způsob platby za odebranou tepelnou energii včetně záloh,
 - při společném měření množství odebrané tepelné energie na přípravu teplé vody pro více odběrných míst **způsob rozdělení nákladů** za dodávku tepelné energie na jednotlivá odběrná místa včetně získávání a ověřování vstupních údajů pro toto rozdělování,
 - v případě, že z odběrného místa jsou zásobovány tepelnou energií nebo teplou vodou objekty nebo části objektů různých vlastníků, kteří uzavírají smlouvu o dodávce tepelné energie, způsob rozdělení nákladů mezi ně.

Energetický zákon

Změna teplotnosné látky a náhradní zdroj § 78

Změnu teplotnosné látky nebo jejích parametrů vyžadující úpravu odběrného tepelného zařízení nebo rozvodného tepelného zařízení je povinen dodavatel tepelné energie oznámit písemně nejméně 12 měsíců předem.

Odběratel tepelné energie právo odstoupit od smlouvy o dodávkách tepelné energie odstoupit s účinky k oznámenému termínu změn.

Neodstoupí-li odběratel tepelné energie od smlouvy o dodávce tepelné energie, je povinen upravit na svůj náklad odběrné tepelné zařízení nebo rozvodné tepelné zařízení tak, aby odpovídalo oznámeným změnám.

Odběratel tepelné energie může zřídit a provozovat náhradní nebo jiný zdroj tepelné energie, který je propojen s rozvodným tepelným zařízením nebo může ovlivnit jeho provoz, teplotnosnou látku v rozvodném tepelném zařízením nebo její parametry, pouze po písemné dohodě s držitelem licence na rozvod tepelné energie.

Energetický zákon

Změna způsobu vytápění - § 78

Změna způsobu dodávky nebo změna způsobu vytápění může být provedena pouze **na základě stavebního řízení se souhlasem orgánů ochrany životního prostředí** a v souladu s územní energetickou koncepcí. Veškeré vyvolané jednorázové náklady na provedení těchto změn a rovněž takové náklady spojené s odpojením od rozvodného tepelného zařízení včetně odstranění tepelné přípojky nebo předávací stanice uhradí ten, kdo změnu nebo odpojení od rozvodného tepelného zařízení požaduje.

V zákonu o ochraně ovzduší § 16 odst. 7

Právnícká a fyzická osoba je povinna, je-li to technicky možné, u nových staveb nebo při změnách stávajících staveb využít pro vytápění teplo ze soustavy zásobování tepelnou energií. Tato povinnost se nevztahuje na rodinné domy a stavby pro rodinnou rekreaci a na případy, kdy energetický posudek prokáže, že využití tepla ze soustavy zásobování tepelnou energií není pro povinnou osobu ekonomicky přijatelné.

Energetický zákon

§ 78 měření

Povinností dodavatele tepelné energie je dodávku tepelné energie měřit, vyhodnocovat a vyúčtovat odběrateli tepelné energie podle skutečných parametrů teplotnosné látky a údajů měřicího zařízení, které na svůj náklad osadí, zapojí, udržuje a pravidelně ověřuje správnost měření v souladu se zvláštním právním předpisem.

Odběratel tepelné energie má právo na ověření správnosti odečtu naměřených hodnot.

V případě, že předávací stanice slouží pro dodávku tepelné energie pouze pro jeden objekt, lze instalovat měření tepelné energie na vstupu nebo na výstupu z této předávací stanice.

Energetický zákon – prováděcí předpisy

Vyhláška č. 225/2001 Sb. Ministerstva průmyslu a obchodu kterou se stanoví postup při vzniku a odstraňování stavu nouze v teplotárnství

Vyhláška č.478/2006 Sb. o způsobu výpočtu škody vzniklé držiteli licence neoprávněným odběrem tepla

Vyhláška č. 280/2007 o provedení ustanovení energetického zákona o Energetickém regulačním fondu a povinnosti nad rámec licence

Vyhláška č. 194/2015 o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v elektroenergetice a teplotárnství

Vyhláška č. 262/2015 o regulačním výkaznictví

Vyhláška č. 405/2015 o způsobu dělení nákladů za dodávku tepelné energie při společném měření odebraného množství tepelné energie

Vyhláška č. 8/2016 o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích

Vyhláška č.70/2016 o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích

Zákon o hospodaření energií

Státní energetické koncepce a Územní energetické koncepce

Účinnost užití energie zdrojů a rozvodů energie

Stavebník nebo vlastník výroby elektřiny nebo tepelné energie je povinen u nově zřizovaných výroben a výroben, u nichž se provádí změna dokončené stavby, zajistit alespoň minimální účinnost užití energie výroben elektřiny nebo tepelné energie stanovenou prováděcím právním předpisem.

Stavebník nebo vlastník zařízení na distribuci tepelné energie a vnitřní distribuci tepelné energie a chladu je povinen u nově zřizovaných zařízení a u zařízení, u nichž se provádí změna dokončené stavby na distribuci tepelné energie a vnitřní distribuci tepelné energie a chladu, zajistit účinnost užití rozvodů energie a vybavení vnějších rozvodů a vnitřních rozvodů tepelné energie a chladu v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem.

Zákon o hospodaření s energií

Snižování energetické náročnosti budov

Stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek jsou povinni

- vybavit vnitřní tepelná zařízení budov přístroji regulujícími dodávku tepelné energie v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem; vlastníci a uživatelé bytů nebo nebytových prostor jsou povinni umožnit instalaci, údržbu a kontrolu těchto přístrojů,
- vybavit, v případě bytových domů a víceúčelových staveb s dodávkou tepla nebo chladu ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo s ústředním vytápěním nebo chlazením anebo společnou přípravou teplé vody každý byt a nebytový prostor přístroji registrujícími dodávku tepelné energie, kterými jsou stanovená měřidla podle zákona o metrologii anebo zařízení pro rozdělování nákladů na vytápění, v rozsahu a způsobem podle prováděcího právního předpisu
- řídit se pravidly pro vytápění, chlazení a dodávku teplé vody stanovenými prováděcím právním předpisem,

Zákon o hospodaření energií – prováděcí předpisy

Vyhláška č. 193/2007, kterou se stanoví podrobnosti účinnosti užití energie při rozvodu tepelné energie a vnitřním rozvodu tepelné energie a chladu

Vyhláška č. 194/2007 kterou se stanoví pravidla pro vytápění a dodávku teplé vody, měrné ukazatele spotřeby tepelné energie pro vytápění a pro přípravu teplé vody a požadavky na vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími dodávku tepelné energie konečným spotřebitelům (novela 237/2014 Sb.)

Vyhláška č.441/2012 o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie

Zákon o podporovaných zdrojích energie

Podpora:

Elektriny z vysokoúčinné kombinované výroby elektriny a tepla

Elektriny z biomasy (včetně komunálního odpadu)

Tepla z obnovitelných zdrojů energie

Definice:

Účinnou soustavou zásobování tepelnou energií soustava zásobování tepelnou energií, do které bylo v předcházejícím kalendářním roce dodáno alespoň 50 % tepla z obnovitelných zdrojů, 50 % tepla z druhotných zdrojů, 75 % tepla z kombinované výroby tepla a elektriny nebo 50 % tepla z kombinace uvedených možností.

Zákon o podporovaných zdrojích energie

Investiční podpora tepla § 25 odst. 5

Investiční podpora tepla **se nevztahuje** na solární systémy nebo systémy s tepelnými čerpadly, které by svým provozem zhoršily celkovou průměrnou roční účinnost stávajících **účinných soustav zásobování tepelnou energií**. Tyto soustavy zásobování tepelnou energií eviduje a způsobem umožňujícím dálkový přístup zveřejňuje Úřad do 30. dubna následujícího roku.

Zákon o podporovaných zdrojích energie

Držitel licence na rozvod tepelné energie je povinen od výrobce tepla vykupovat teplo vyrobené z obnovitelných zdrojů a za tím účelem umožnit připojení výrobní tepla k rozvodnému tepelnému zařízení. (§ 27)

Povinnost výkupu se vztahuje pouze na množství tepla, které neohrozí spolehlivý a bezpečný provoz dotčené soustavy zásobování tepelnou energií nebo její části nebo neomezí využití obnovitelných zdrojů v jiném zdroji tepelné energie připojeném k rozvodnému tepelnému zařízení.

Povinnost umožnit připojení výrobní tepla a výkupu tepla **nevzniká**,

a) pokud výrobce tepla není držitelem licence na výrobu tepelné energie podle energetického zákona,

b) pokud je rozvodné tepelné zařízení součástí účinné soustavy zásobování tepelnou energií,

c) pokud by došlo ke zvýšení celkových nákladů na pořízení tepla pro stávající odběratele držitele licence na rozvod tepelné energie, nebo

d) pokud parametry teplonosné látky neodpovídají parametrům v rozvodném tepelném zařízení soustavy zásobování tepelnou energií v místě připojení.

Zákon o podporovaných zdrojích energie – prováděcí vyhlášky

Vyhláška č. 477/2012 o stanovení druhů a parametrů podporovaných obnovitelných zdrojů pro výrobu elektřiny, tepla nebo biometanu a o stanovení a uchování dokumentů

Vyhláška č. 296/2015 o technicko-ekonomických parametrech pro stanovení výkupních cen pro výrobu elektřiny a zelených bonusů na teplo a o stanovení doby životnosti výroben elektřiny a výroben tepla z obnovitelných zdrojů energie (vyhláška o technicko-ekonomických parametrech) (novela 266/2016)

Vyhláška č. 37/2016 o elektřině z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a elektřině z druhotných zdrojů

Vyhláška č. 145/2016 o vykazování elektřiny a tepla z podporovaných zdrojů a k provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (vyhláška o vykazování energie z podporovaných zdrojů) (novela 133/2018)

Klimaticko-energetický hattrick

„Hatrick! Další pozdně-
noční dohoda o čisté
energii pro EU. Poprvé
máme zjednodušenou,
robustní a transparentní
správu Energetické
unie, která nám
pomůže splnit naše
energetické cíle do roku
2030 a dále
integrovaným
způsobem,“ tweetoval
19. června 2018
rozzadostněný komisař
Miguel Arias Canete.

Aktuální stav

Základ balíčku Čistá energie pro všechny Evropany:

Směrnice o podpoře využití energie z OZE (od 1.1.2021)

Revize směrnice o energetické účinnosti (transpoziční lhůta 22 měsíců)

Nařízení o správě energetické unie (přímo použitelné)

Znění dohodnuto v triologu a potvrzeno Coreperem, dobíhá formální schvalovací proces.

Schválení na plénu Evropského parlamentu – říjen 2018

Schválení Radou – říjen/listopad 2018

Vydání v Úředním věstníku EU

Směrnice OZE

Rada: přijetí pozice prosinec 2017 (celkový cíl 2030 27 %)

Parlament: přijetí pozice únor 2018 (celkový cíl 2030 35 %)

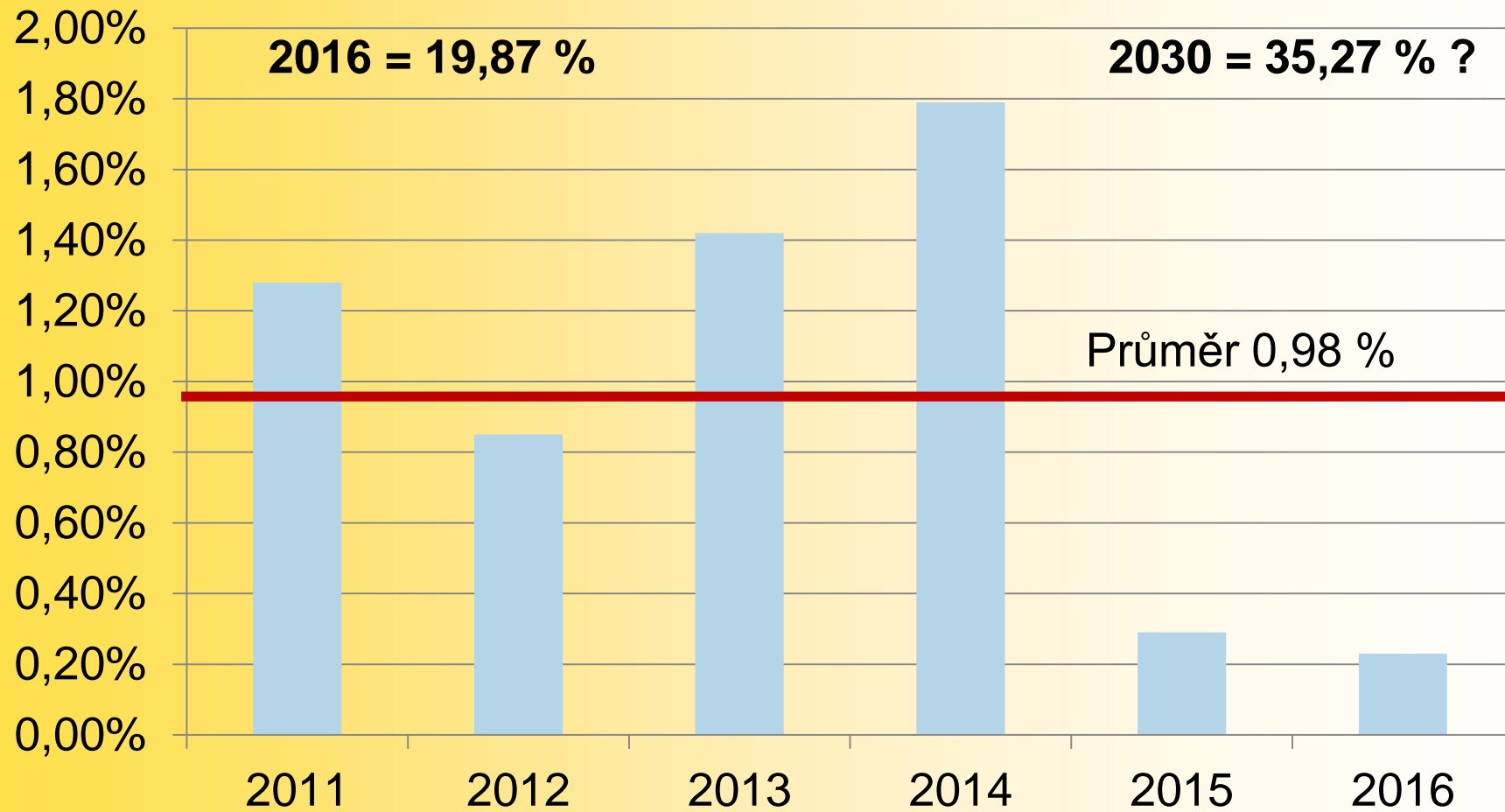
Celkový cíl 32 % = ČR 20,8 %?

Článek 23:

Indikativní cíl zvyšování podílu tepla z OZE o 1,1 % ročně z úrovně roku 2020 (hodnoceny průměry 2021-2025 a 2026-2030) (bez zahrnutí odpadního tepla z průmyslu a služeb)

Týká se podílu energie z OZE dodané pro vytápění a chlazení, tedy nejen dálkového vytápění.

Meziroční nárůst tepla z OZE (procentní body)

Zdroj: MPO

Směrnice OZE

Článek 24 – odpojení od SZT:

- povinnost provozovatelů SZT informovat zákazníky o energetické náročnosti a podílu energie z OZE
- zákazníci připojení na SZT, které nejsou účinné, musí mít možnost se odpojit (možnost moratoria do roku 2025 na základě plánu renovace na účinné SZT)
- možnost omezit odpojení od SZT na základě požadavku významného zlepšení energetické náročnosti budovy
- pro bytové domy odpojení možné pouze pro budovu jako celek
- při odpojení nárok na přímé náklady odpojení a neodepsanou část aktiv potřebných pro dodávku tepla zákazníkovi
- práva zákazníků mají být vynutitelná kompetentním úřadem

Směrnice OZE

Článek 24 - Zvyšování podílu OZE

zajistit příspěvek SZT k cíli zvýšení podílu tepla z OZE

- a) vynasnažit se zvýšit podíl tepla z OZE alespoň o 1 procentní bod ročně nebo
- b) požadavek na provozovatele SZT připojit a odebírat teplo z OZE a odpadní teplo za stanovených podmínek při připojení nového odběratele, náhradě nebo rozšiřování výrobních kapacit. Požadavek se neuplatní při
 - nedostatku kapacity z důvodu dodávek tepla z OZE a KVET
 - nesplnění technických parametrů pro spolehlivý a bezpečný provoz
 - nadměrném nárůstu nákladů.

Možnost vyjmout z požadavku

- účinné SZT (i pokud se jimi stanou do roku 2025 na základě plánu)
- SZT do 20 MW

Směrnice o energetické účinnosti

Rada: Pozice přijata v červnu 2017

Parlament: Pozice přijata v únoru 2018

Celkový cíl úspor do roku 2030 – 32,5 %

Úprava povinného schématu úspor a alternativních politik v čl. 7 –
ročně 0,8 %

Pro ČR 84 PJ nových úspor energie v konečné spotřebě do roku
2030 = investice nejméně 590 mld. Kč, z toho dotace 215 mld. Kč
(zdroj Enviros).

Směrnice o energetické účinnosti

Články 9a, 9b, 9c – měření tepla

Základní požadavky na měření dálkového tepla zachovány

Měření u konečných spotřebitelů podmíněno technickou proveditelností a nákladovou efektivitou

V případě nových bytových domů povinné individuální měření teplé vody.

Povinnost čl. států stanovit pravidla pro rozúčtování nákladů na vytápění, chlazení a teplou vodu

Od data transpozice (konec roku 2020) nově instalovaná měřidla a indikátory vytápění s dálkovým odečtem.

Všechna měřidla vybavit dálkovým odečtem do 1. ledna 2027.

Směrnice o energetické účinnosti

Články 10a, 11a, příloha VIIa – vyúčtování tepla

Povinnost nabízet elektronické vyúčtování a faktury

Povinnost poskytovat vyúčtování a faktury bezplatně, rozúčtování nákladů na neziskové bázi

Pokud jsou instalována měřidla s dálkovým odečtem od 1. ledna 2022 povinnost poskytovat vyúčtování měsíčně (v případě vytápění výjimka mimo topné období), povinnost je možné splnit také on-line přístupem k měření.

Povinné poskytování dalších informací – palivový mix, emise CO₂, atd.

Nařízení o správě energetické unie

Rada: Pozice přijata v prosinci 2017

Parlament: Pozice přijata v únoru 2018

Národní klimaticko-energetické plány

- první návrh do konce roku, stanovisko Komise do 30.6.2019, finální plán do konce roku 2019

Zprávy o pokroku – poprvé 15. března 2023

Závazná trajektorie pro cíl OZE 32 %

- 18 % cíle do roku 2022, 43 % do roku 2025 a 65 % do 2027,

Mechanismus zaplnění mezery v případě neplnění cíle OZE